

RADITI S DJECOM, MLADIMA I OBITELJI

Sanda Puljiz (ur.)

Velika Gorica: Centar za djecu mlade i obitelj
Velika Gorica, 2010., 289 str.

Knjiga »Raditi s djecom, mladima i obitelji« daje odličan uvid u rad jednog centra – Centra za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica koji je osnovan iz potrebe zajednice da brine o svojim stanovnicima i koji može biti primjer svim drugim lokalnim zajednicama koje žele osigurati kvalitetnije provođenje vremena djece i mladih te pružiti stručnu podršku obiteljima u svakodnevnim, ali i rizičnim, stresnim situacijama. Knjiga se temelji na primjeru dobre prakse, u njoj su opisane aktivnosti koje su provođene od same početne ideje osnivanja centra, preko početka rada u njemu, do pregleda sadašnjih programa koji se u centru održavaju. Podijeljena je u četiri tematske cjeline: (1) *Teorijski koncept, osnivanje i organizacija Centra za djecu, mlade i obitelj*, (2) *Programi Centra za djecu, mlade i obitelj*, (3) *Evaluacija rada* te (4) *Odnosi s javnošću i komunikacija u centru*.

Knjiga započinje tekстом doc. dr. sc. Valentine Kranželić i doc. dr. sc. Martine Ferić Šlehan »*Zajednica usmjerena na djecu, mlade i obitelj*« u kojem su autorice dale teorijske osnove o zajednici i djelovanju u zajednici, uključujući razvoj i primjenu preventivnih inicijativa u zajednici koja je jedna od glavnih funkcija centra. Na ovaj teorijski dio odlično se nastavlja tekst mr. sc. Arijane Mataga Tintor pod nazivom »*Centar za djecu, mlade i obitelj iz perspektive*

lokalne zajednice – od ideje do provedbe» koji razrađuje pojam lokalne zajednice, daje društveni kontekst Velike Gorice prije osnivanja centra (koji se odnosi na brigu o djeci i mladima, kao temelj za osnivanje Centra za djecu, mlade i obitelj), daje uvid u procjenu potreba u zajednici za osnivanjem centra te detaljno opisuje 11 koraka u proceduri osnivanja centra. Prvu tematsku cjelinu svojim tekstom zatvara Sanda Puljiz, voditeljica Centra za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica, kratkim pregledom »Organizacijske strukture Centra za djecu, mlade i obitelj«.

Najveći dio knjige odnosi se na programe Centra za djecu, mlade i obitelj Velika Gorica. Ova velika tematska cjelina podijeljena je na tri dijela – grupne programe, programe individualnog rada te programe za stručnjake. Podjelu programa s obzirom na tematiku, uzrast korisnika, njihovu stručnost te je li riječ o individualnom ili grupnom programu u uvodnom poglavlju daje Sanda Puljiz. Poglavlje o **grupnim programima** također započinje tekstom Sande Puljiz »*Grupni rad s djecom, mladima i članovima obitelji*«. U tekstu je navedena specifičnost grupnog rada u centru (većinom se naglašava socijalizacijski aspekt grupnog rada), autorica opisuje kako se grupe planiraju i formiraju, kakvo je generalno vođenje grupe, koja su grupna pravila, što uključuje završetak rada grupe i evaluacija te kako se u centru izvještava u radu u grupi. U sljedećim tekstovima opisan je rad pojedine grupe koja se odvija u centru te je u svakom poglavlju opisan način formiranja grupe, ciljevi, tematske cjeline, način rada te evaluacija grupnog rada. Tako je tekst »*Grupe za predškolce*« napisala Sandra Matijević, u kojem su navedena obilježja programa Igraonica za predškolce te Kutici za igru. Ista autorica potpisuje i idući tekst – »*Grupa za buduće prvašice*«, dok o programu »*Topli kutak*« piše Sanja Mirenić. Iva Bačurin i Andreja Pravdić dale su pregled programa koji se odnose na »*Strukturirano provođenje slobodnog vremena*«, pri čemu su opisale rad sljedećih radionica: Grupa za izradu nakita, Hobby art, Likovna grupa, Obiteljska kreativna grupa, Ljetna igraonica, Dramska grupa te Lutkarska grupa. Sandra Matijević dalje piše tekst »*Kreativno-socijalizacijska grupa*«, dok tekst »*Pomoć u učenju*«, s opisom programa Neke nove fore u učenju i Učionica, ista autorica potpisuje u suradnji sa Sandom Puljiz. Ljerka Skendrović dala je pregled »*Programa za poticanje govorno-jezičnog razvoja*«, kojeg slijede tekstovi Andreje Pravdić »*Rad s djecom s pomanjkanjem pažnje/hiperaktivnim poremećajem i njihovim roditeljima*« (programi Brzići i Roditelji Brzića) i »*Rani razvoj i poticajno roditeljstvo*« (programi Baby fitness i Rastimo zajedno – Prve 3, koji su formirani u suradnji s UNICEF-om te program Klub 3 za roditelje koji su prošli radionicu Rastimo zajedno – Prve 3). Poglavlje o grupnim programima završava tekstovima Ive Bačurin »*Roditeljstvo na drugačiji način*« i »*Stresite stres*« koji se isključivo odnose na grupni rad s odraslima. Uz to što su autorice navedenih tekstova nesebično navele teme koje se obrađuju u pojedinoj radionici i koji su njeni specifični ciljevi, posebnu vrijednost imaju

napomene autorica o ranijim koracima u osmišljavanju radionica, na osnovi iskustva i nekih neuspjelih pokušaja, odnosno (ne)zainteresiranosti korisnika za određene programe. Stručnjaci koji čitaju ovu knjigu iz navedenih primjera mogu zaista mnogo naučiti i imati ih u vidu kada planiraju svoje grupe.

Tekst »Savjetovanje u Centru za djecu mlade i obitelj« koji se odnosi na **programe individualnog rada** potpisuje prof. dr. sc. Kristina Urbanc. Autorica je u radu prezentirala neke teorijske pretpostavke psihološkog savjetovanja, opisala je suvremeni pristup savjetovanju, u kojem naročito naglašava suradni odnos između stručnjaka i korisnika. Također, tekst pruža uvid u važnost i obilježja dobro oblikovanih ciljeva te je autorica primjerima opisala pitanja koja kao stručnjaci postavljamo korisniku, a koja obilježavaju razgovor u smjeru promjene. Tekst završava primjerom savjetovanja s obitelji, u sklopu kojeg je opisan tijek rada s obitelji, koji su bili ciljevi savjetovanja, koje su tehnike korištene u procesu savjetovanja te do kojih se ishoda došlo. U prilogu ovog poglavlja nalazi se detaljan Obrazac za savjetovanje koji savjetovateljima može biti odlična smjernica za budući rad, odnosno putokaz od čega početi u radu s korisnicima.

Posljednji dio druge tematske cjeline odnosi se na **programe za stručnjake** te sadrži tekstove »Briga o stručnjacima kao resurs kvalitetnije prakse Centra za djecu, mlade i obitelj« Kristine Urbanc te »Briga o stručnjacima – vanjskim suradnicima« Ive Bačurin. U prvom tekstu Kristina Urbanc piše o ulozi i odgovornosti stručnjaka u svjetlu specifičnosti suvremenog procesa pomaganja te ulogama supervizije i edukacije u očuvanju kvalitete prakse i skrbi za stručnjake. U drugom dijelu Iva Bačurin opisuje programe koji se nude vanjskim suradnicima centra – voditeljima grupa. Riječ je o Radionici o radionici, iskustvenom treningu o osnovnim principima u grupnom radu, koji svi budući voditelji grupa trebaju proći prije početka rada, Konzultacijskoj grupi koja je također obavezna za sve vanjske suradnike te o Individualnim konzultacijama koje se održavaju prema potrebama vanjskog suradnika – voditelja grupe.

Poglavlje »Evaluacija rada Centra za djecu, mlade i obitelj«, treće tematske cjeline knjige, potpisuju doc. dr. sc. Martina Ferić Šlehan i doc. dr. sc. Valentina Kranželić. U tekstu su prezentirane evaluacije rada centra koje su provedene 2006. (pri početku rada centra) i 2008./2009. godine, a u kojima su kao sudionici fokusnih grupnih diskusija, zasebno, sudjelovali stručnjaci institucija u zajednici koji surađuju s centrom i korisnici centra te su u anketnom dijelu istraživanja, odnosno evaluacije, sudjelovali građani Velike Gorice. Sveukupno gledajući, provedena istraživanja ukazuju na pozitivnu evaluaciju centra, uvažavanje preporuka dobivenih prvom evaluacijom te održavanje visoke kvalitete rada kroz protekle godine.

Konačno, posljednju tematsku cjelinu čine radovi Sande Puljiz, a odnose se na »Odnose s javnošću« te »Komunikaciju u Centru za djecu, mlade i obitelj«.

Kao dodatnu prednost ove knjige potrebno je naglasiti njenu preglednost i grafičku uređenost koje doprinose užitku čitanja. Također, kroz cijelu knjigu navođeni su citati korisnika centra te stručnjaka koji s centrom surađuju, a kroz koje vidimo koliko je centar pozitivnih promjena napravio u njihovom životu te kako je neizmjerljivo koristan u pružanju stručne i kvalitetne psihosocijalne usluge građanima Velike Gorice. Osim toga, vrlo su pregledne i strukturirane tablice s činjenicama i statistikom centra (na primjer, o broju korisnika po pojedinim programima, osobna karta Velike Gorice, osobna karta centra i osobna karta savjetovanja u centru).

Zaključno želim istaknuti kako je ova knjiga vrlo *informativna* (pruža uvid u strukturu i dinamiku grupnog i individualnog psihosocijalnog rada u centru), *edukativna* (daje teorijski pregled funkcioniranja zajednice, obilježja grupnog rada, savjetovanja te supervizije, kao posebnog oblika pomoći stručnjacima koji rade u psihosocijalnim djelatnostima) i *zanimljiva* (tekst je isprepleten komentarima korisnika centra). Kao što urednica knjige kaže u Uvodnoj riječi, knjiga je prvenstveno namijenjena stručnjacima koji se bave djecom, mladima i obiteljima (u obiteljskim centrima, školskom sustavu i vrtićima, pravosuđu, socijalnoj skrbi, zdravstvu, udrugama...), a smatram kako bi od velike pomoći u budućem radu, naročito u osmišljavanju radionica, mogla biti i studentima socijalnog rada i drugih srodnih znanosti jer nudi detaljan prikaz tema i načina rada u grupama djece i/ili roditelja.

Priredila: Linda Rajhvajn Bulat

Obavijest glavne i odgovorne urednice

Temeljem Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN, 167/03), članak 182, informiramo čitatelje da je u članku Branke Čavarović-Gabor (2008.) »Povezanost razvoda braka roditelja i simptoma traume kod djece« objavljenom u Ljetopis socijalnog rada, 15 (1), na stranici 73 u cijelosti prenesen dio teksta doktorske disertacije Renate Miljević-Riđički (2004.) »Kognitivni razvoj djece i cjelovitost obitelji: provjera posredujućeg utjecaja životne prilagodbe majke« sa stranice 41. Pri tome nije citirana autorica dr. sc. Renata Miljević-Riđički, niti je tekst koji je prenesen iz njezinog doktorskog rada stavljen u navodne znakove.

Ovom prigodom se ispričavamo autorici originalnog teksta dr. sc. Renati Miljević-Riđički.

O navedenom nemilom događaju raspravljalo je Uredništvo Ljetopisa socijalnog rada na sjednici 11. ožujka 2011. Tim povodom je odlučeno da u cilju dodatne senzibilizacije autora na osjetljiva etička pitanja, uključujući i plagijat, od 2011. godine svi autori će prije objavljivanja članka u Ljetopisu socijalnog rada ispuniti izjavu o autorstvu u kojoj će svojim potpisom prvi autor članka potvrditi:

- da je predloženi rad isključivo rezultat vlastitog istraživačkog rada odnosno rada istraživačke skupine koju predstavljaju kao prvi autor teksta
- da je prvi autor/ica rada sve ostale autore rada obavijestio/la o postupku i etičkim zahtjevima objavljivanja rada u LjSR
- da su radovi i mišljenja drugih autora/ica, koje koristi/e, jasno navedeni ili/i označeni kao citati u tekstu, te u popisu literature
- da tekst nije objavljen ili poslan za objavljivanje u ovom obliku ili u obliku u kojem se koristi veći dio teksta (više od 50%) nekom drugom časopisu, knjizi ili drugoj publikaciji.

Navedeni zahtjevi su u skladu sa stavovima *Committee on Publication Ethics* (www.publicationethics.org) koji su dostupni na hrvatskom jeziku na mrežnim stranicama Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa.

Navedena izjava o autorstvu dostupna je na mrežnim stranicama Ljetopisa socijalnog rada (<http://hrcak.srce.hr/ljetopis>).

Prof. dr. sc. Marina Ajduković
Glavna i odgovorna urednica

